

סדר

תּוֹסֶפֶת א יוֹמִית

בְּהַגָּהָה חֲדָשָׁה לְפִי גִסְחָאוֹת מְדִיִּקוֹת וּבִנְקוּד מְלֵא

בְּפִי תַקְנַת וְהַדְרַכַּת

מֶרֶן מוֹהָרָא שׁ שְׁלִיט״א

הַלְמוּד לְשִׁבּוּעַ פְּרִשְׁת מִקִּזְ (כב בְּסֻלּוֹ – כח בְּסֻלּוֹ) תשע״ה

מִסְכָּתוֹת: קְדוּשִׁין (ד-ה) גְּדָרִים (א-ה)

יֵצֵא לְאוֹר עֶרֶב שַׁבַּת קָדֵשׁ לְסֶדֶר וַיֵּשֶׁב תשע״ה

עַל יְדֵי תַלְמִידֵי מְתִיבְתָא 'הֵיבֵל הַקָּדֵשׁ' חֲסִידֵי בְּרַסְלָב

עִיר הַקָּדֵשׁ יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבב״א

הַזְדַּמְנוּת נִפְלְאָה!

”הַמִּשְׁתַּתֵּף בְּהַדְפָּסַת ”אֲשֶׁר
בַּנְחַל”, (אף כַּמָּה אַנְשִׁים בְּנִחַד), יִזְכֶּה
לְיִשׁוּעָה בְּכָל עֵגוֹן שִׁיצְטָרֵךְ...”

(כ"ק מרן מוהרא"ש שליט"א)

לְנִטְיִילַת חֵלֶק בְּהַדְפָּסַת הַכָּרְכִים
הַקְדוּשִׁים שֶׁל 'אֲשֶׁר בַּנְחַל':

052-7622316

יום ראשון, כג בסליו

למדת כָּבֵד דָּף הַיּוֹמִי? בְּבִלִי: יְבָמוֹת עֵא; יְרוּשָׁלַּיִם: תְּרוּמוֹת יֵט

מסכת קדושין פרק רביעי

א. הַנּוֹתֵן רְשׁוֹת לְשִׁלְשָׁה לְקֹדֶשׁ לוֹ אִשָּׁה. רַבִּי נִתָּן אֹמֵר, בֵּית שַׁמַּאי אֹמְרִים: יְכוּלִין שְׁנַיִם לְהַעֲשׂוֹת עֲדִים, וְאַחַד שְׁלִיחַ. בֵּית הַלֵּל אֹמְרִים: שְׁלֹשָׁתָן שְׁלוּחִין, וְאִין יְכוּלִין לְהַעֲדָה.

ב. הָאֹמֵר לְשִׁלּוּחוֹ: 'צֵא וְקֹדֶשׁ לִי אִשָּׁה פְּלוֹנִית מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי', הֲלֵךְ וְקֹדֶשׁ בְּמָקוֹם אַחֵר – אֵינָהּ מְקַדְּשֶׁת. הָרִי תִּיָּא בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי, וְהֲלֵךְ וְקֹדְשָׁה בְּמָקוֹם אַחֵר – הָרִי זֶה מְקַדְּשֶׁת. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר: בְּכֵלֶן – הָרִי זֶה מְקַדְּשֶׁת, עַד שִׁיאֹמַר: 'אֵי אִפְשִׁי שְׁתַּקְדְּשָׁנָה לִי אֵלָא בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי'.

ג. הָאֹמֵר לְחֵבְרוֹ: 'צֵא וְקֹדֶשׁ לִי אִשָּׁה פְּלוֹנִית', הֲלֵךְ וְקֹדְשָׁה לְעַצְמוֹ – מְקַדְּשֶׁת לְשַׁנִּי. 'מַעֲבָשׁוּ וּלְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם', וְבֵא אַחֵר

וקדשה בתוך שלשים יום – מקדשת לשני. כיצד יעשה? אחד
נותן גט ואחד בונים. אם היו שני אחים – נפסלה מזה ומזה.

ד. המקדש בטעות ובפחות משנה פרוטה, וכן קטן שקדש, אף
על פי ששלה סבלונות לאחר מכאן – אינה מקדשת, שפחמת
קדושין הראשונים שלה. ואם בעל – קנה. רבי שמעון בן
יהודה אומר משום רבי שמעון: אף על פי שבעל – לא קנה,
שלא היתה בעילה אלא מחמת קדושין הראשונים.

ה. המקדש בגזלה ובפקדון, או שחטף ממנה סלע וקדשה בו –
הרי זו מקדשת. אומר לה: התקדשי לי בסלע שיש בידך – אינה
מקדשת. כיצד יעשה? יפלונו מידה, ויחזור ויתן לה, ויאמר: 'הרי
את מקדשת לי'.

ו. המקדש בבשר מעשר, אפלו לאחר שחיטה – אינה מקדשת.
בעצמו, בגידיו, בקרניו, בטפלו, בדמו, בחלבו, ובעורו,
ובגזתו – הרי זו מקדשת. המקדש, בין בקדשי קדשים בין
בקדשים קלים – אינה מקדשת. בהקדש במזיד – קדש מפני
שמעל. בשוגג – לא מעל; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר:

אם יש לו בְּהֵן טוֹבֵת הַנְּאֵה שְׁוֹה פְּרוּטָה – מְקַדְּשֶׁת. וְאִם לֹא –
אֵינָהּ מְקַדְּשֶׁת. אָמַר רַבִּי: נִרְאִין דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה בְּהַקְדָּשׁ,
וְדְבָרֵי רַבִּי מֵאִיר בְּמַעֲשֵׂר שְׁנִי.

ז. הַמְקַדֵּשׁ בֵּינן נֶסֶד, וּבַעֲבוּדַת פּוֹכְבִים, וּבְעִיר הַנְּדַחַת וְיוֹשְׁבֵיהָ,
בְּעוֹרוֹת לְבוּבִין, בְּאַשְׁרָה וּפְרוּתֵיהָ, בְּבִימוֹס וּמָה שֶׁעָלֶיהָ,
בְּמִרְקוּלִים וּמָה שֶׁעָלָיו, וּבְכָל דָּבָר שֶׁחָל עָלָיו אִסּוּר עֲבוּדַת
פּוֹכְבִים, בְּלֶם אָף עַל פִּי שְׁמִכְרָן, וְקֹדֵשׁ בְּדַמִּיהֶן – אֵינָהּ
מְקַדְּשֶׁת. בְּמֵי חַטָּאת וּבְאַפֵּר חַטָּאת – מְקַדְּשֶׁת. רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר: אִם יֵשׁ לוֹ בְּהֵן טוֹבֵת הַנְּאֵה שְׁוֹה פְּרוּטָה – מְקַדְּשֶׁת, וְאִם
לֹא – אֵינָהּ מְקַדְּשֶׁת.

ח. הָאוֹמֵר לְאַשָׁה: 'הֲרִי אַתְּ מְקַדְּשֶׁת לִי לְאַחַר שְׂאֵתְנִיר', אוֹ
'לְאַחַר שְׂתַתְנִירִי', 'לְאַחַר שְׂאֵשֶׁתְחֶרֶר', 'לְאַחַר שְׂתַשֶּׁתְחֶרֶרִי',
'לְאַחַר שְׂיִמוֹת בְּעֵלֶיךָ', 'לְאַחַר שְׂתַמוֹת אַחֲוֵתְךָ', אוֹ 'לְאַחַר
שְׂיַחֲלִין לֶיךָ וּבְמִידָה', בְּכָלֶם, אָף עַל פִּי שְׂנַתְקִים הַתְנַאֵי – אֵינָהּ
מְקַדְּשֶׁת.

ט. 'קדשתי את בתי ואיני יודע למי קדשתיה', בא אחד ואמר:
'אני קדשתיה' – נאמן לכנסה. אם משפנסה, בא אחד ואמר:
'אני קדשתיה' – לא כל הימנו לאסרה. 'קדשתי את בתי' –
הקטנות בכלל ולא הגדולות בכלל. 'נתקדשה בתי' – אין
הקטנות בכלל. 'גרשתי את בתי' – הקטנות בכלל ואין
הגדולות בכלל. 'נתגרשה בתי' – אין הקטנות בכלל. 'נשפית
ופדיתה', או 'שנבעלה לאחד מן הפסולין' – לא כל הימנו
לאסרה. 'קדשתי את בתי, והיה לו עשר בנות – בלן אסורות
מן הספק. אם אמר 'גדולה' – לא נתקדשה אלא גדולה. ואם
אמר 'קטנה' – לא נתקדשה אלא קטנה.

י. שני אחים שקדשו שתי אחיות, זה אינו יודע לאיזו קדש, וזה
אינו יודע לאיזו קדש – שניהם אסורין מן הספק. אם היו
עסוקין בגדולה לגדול ובקטנה לקטן, אומר אני: גדולה לא
נתקדשה אלא לגדול, וקטנה לא נתקדשה אלא לקטן.

יא. 'קדשתיך, והיא אומרת: 'לא נתקדשה אלא בתי' – הוא
אסור בקרובות גדולה והגדולה מתרת בקרוביו, ומתרת
בקרובות קטנה, וקטנה אסורה בקרוביו. 'קדשתי את בתך',

והיא אומרת: 'לא קדשת אלא אותי' – אסור בקרובות קטנה וקטנה מתרת בקרוביו, ומתרת בקרובות גדולה וגדולה אסורה בקרוביו.

יב. כהנת ולויה וישראלית שנשאו לגר – תולד גר. לעבד משחרר – תולד עבד משחרר. פותי ועבד שפאו על בת ישראל ותולידה בן – תולד ממזר. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: אין ממזר אלא מן האשה שאסרה אסור ערוה ותיבין עליה כרת.

יום שני, כג בפסליו

למדת פבר דף היומי? בבלי: יבמות עב; ירושלמי: תרומות כ

מסכת קדושין פרק חמישי

א. גרי, וחרורי, ממזרי, ונתניני, שתוקי, ואסופי, וכל האפורין לבא בקהל – מתרים לבא זה בזה; דברי רבי מאיר. רבי יהודה

אומר ארבע קהלות הן: קהל פתנים, קהל לויים, קהל ישראל, קהל גרים. והשאר – מתרים לבא זה בזה. וחכמים אומרים: שלש קהלות הן: קהל פתנים, קהל לויים, קהל ישראל. רבי אלעזר אומר: כל האסורין בקהל – ודאן בודאן מתר, ודאן בספקו, ספקו בודאן, וספקו בספקו – אסור.

ב. אלו הן הספקות: שתוקי, ואסופי וכותי. וכן היה רבי אלעזר אומר: ממזר לא ישא את ממזרת, בותי לא ישא את בותית, וכן שתוקי ואסופי פיוצא בהן.

ג. גר ועבד משחרר – מתרין בממזרת והולד ממזר; דברי רבי יוסי. רבי יהודה אומר: גר לא ישא ממזרת, גר ועבד משחרר והלל מתרין בכהנת. איזו היא עסה? כל שאין בה לא משום נתינות ולא משום ממזרת, ולא משום עבדי מלכים. אומר רבי מאיר: שמעתי, כל שאין בה אחד מכל אלו – בשרה לפהנת. רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר, וכן היה רבי שמעון בן מנסיא אומר בדבריו: מפני מה אמרו עסה פסולה לפהנת? מפני שספק חללים שנממעו בה, מבירין ישראל נתינו וממזרין שביניהן, ואין מבירין חללים שביניהן.

ד. בת חלל זכר – פסולה מן הכהונה לעולם. רבי יהודה אומר: בת גר זכר כבת חלל זכר, ופסולה מן הכהונה. עסה פסולה מן הכהונה. נשאת לישראל – בתה פשרה לפנה. גיורת וחללה – פסולה לכהונה. נשאת לישראל – בתה פשרה לפנה. שבויה – פסולה לפנה. נשאת לישראל – בתה פשרה לפנה. שפחה – פסולה לפנה. נשאת לישראל – בתה פשרה לפנה. נמצאו ישראל מקוה לפנהים, ושפחה מקוה לכל הפסולין.

ה. נתינין וממזרין טהורין לעתיד לבא; דברי רבי יוסי. רבי מאיר אומר: אין טהורין. אומר לו רבי יוסי: והלא כבר נאמר (יהונאל לו, כה): "וְזָרְקֵנִי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וּמְהַרְתֶּם"? אומר לו רבי מאיר: (שם): "מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם". אומר רבי יוסי: מה תלמוד לומר "אטהר אתכם"? – אפלו מן הנתינות ומן הממזרות.

ו. מצרי שנשא מצרית, אדומי שנשא אדומית, ראשון ושני – אסור, ושלישי – מותר. אומר רבי יהודה: בנימין גר מצרי, היה לי חבר, מתלמידי רבי עקיבה, ואמר: אני גר מצרי, ונשאתי אני אשה גיורת מצרית, והריני הולך להשיא אשה לבני בת

גִּיּוֹרֵת מִצְרֵי, בְּדִי שִׁיחֵיהָ בֶן בְּנֵי כָּשֶׁר לָבֵא בַקְהָל, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כג): "דֹּר שְׁלִישִׁי יָבֵא לָהֶם בַּקְהָל הַזֶּה". אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא: בְּנִימִין, טְעִיתָ! הֲלָכָה הִיא, מִשְׁעֵלָה סְנַחְרִיב וּבְלָבֵל אֶת כָּל הָאֲמוֹת, לֹא עֲמוּנִים וְלֹא מוֹאָבִים בְּמִקּוֹמָן, וְלֹא מִצְרֵי וְאֲדוּמֵי בְּמִקּוֹמָן, אֲלֹא עֲמוּנֵי נוֹשֵׂא מִצְרַיִת, וּמִצְרֵי נוֹשֵׂא עֲמוּנֵית, וְאַחַד מִכָּל אֵלֶּה נוֹשֵׂא אֶחָת מִכָּל מִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה, וְאַחַד מִכָּל מִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה נוֹשֵׂא אֶחָת מִכָּל אֵלֶּה – הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחֵר הוֹלֵךְ.

ז. לִוְיָהּ וְיִשְׂרָאֵלִית מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶם עוֹד אֶחָת – הָרֵי שְׁתֵּי עֶשְׂרֵה. בְּדָק אֶת הָאֵם – אֵין צְרִיף לְבִדּוֹק אֶת הַבָּנִים. בְּדָק אֶת הַבָּנִים – אֵין צְרִיף לְבִדּוֹק אֶת הָאֵם. בְּדָק אֶת הַגְּדוֹלִים – אֵין צְרִיף לְבִדּוֹק אֶת הַקְּטַנִּים. בְּדָק אֶת הַקְּטַנִּים – אֵין צְרִיף לְבִדּוֹק אֶת הַגְּדוֹלִים. בַּמָּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּאִשָּׁה אֶחָת, אֲבָל בְּשְׁתֵּי נָשִׁים, בְּדָק אֶת הָאֵם – צְרִיף לְבִדּוֹק אֶת הַבָּנִים. בְּדָק אֶת הַבָּנִים – צְרִיף לְבִדּוֹק אֶת הָאֵם. בְּדָק אֶת הַגְּדוֹלִים – צְרִיף לְבִדּוֹק אֶת הַקְּטַנִּים. בְּדָק אֶת הַקְּטַנִּים – צְרִיף לְבִדּוֹק אֶת הַגְּדוֹלִים.

ח. האומר: 'בני זה, ממזר' – אין נאמן. 'בני זה, בן גרושה' או 'בן חלוצה' – על הקטן נאמן, על הגדול – אין נאמן; דברי רבי יהודה. וחכמים אומרים: אפלו שניהם אומרים על העבר שבמעיה 'ממזר' – אין נאמנים.

ט. מי שיצא הוא ואשתו למדינת הים, ובא הוא ואשתו ובניו, ואמר: 'אשה שיצתה עמי למדינת הים' – הרי היא זו, ואלו בניה – אין צריך להביא ראיה, לא על האשה ולא על הבנים. 'מתה ואלו בניה' – צריך להביא ראיה על הבנים, ואין צריך להביא ראיה על האשה. 'אלו בני אשה שנשאתי במדינת הים, הרי היא זו ואלו בניה' – צריך להביא ראיה על האשה ואין צריך להביא ראיה על הבנים, ומביא ראיה על הגדולים ואינו מביא ראיה על הקטנים, בפה דברים אמורים? באשה אחת, אבל בשתי נשים – מביא ראיה על האשה, ועל הבנים, ועל הגדולים, ועל הקטנים.

י. מתיחדת אשה אחת עם שני אנשים, אפלו שניהם כותים, אפלו שניהם עבדים, אפלו אחד כותי ואחד עבד, חוץ מן הקטן, שאינה בושה לשמש כנגדו. אחותו וחמותו ושאר כל

עריזת שבתורה – לא יתיחד עמהו, אלא על פי שנים. אבל היא לא תתיחד אפלו עם מאה עובדי כוכבים. רבי אלעזר אומר: אף מי שיש לו אשה ובנים, ואין שרוין אצלו – לא ילמד סופרים. רבי יהודה אומר: רוק לא ירעה בהמה דקה, ולא ישנו שני רוקים בטלית אחת. וחכמים מתירין. אמרו לו: לא נחשדו ישראל על כך.

יא. הנה רבי מאיר אומר: יש איש ואשה שמולידין חמש אמות, ביצד? עובד כוכבים שיש לו עבד ושפחה, ולחם שני בנים. נתגיר אחד מהם, נמצא אחד גר ואחד עובד כוכבים. נתגיר רבן וגירן לעבדים, והולידו בן – תולד עבד. נשתחרר אחד מהן והולידו בן – תולד ממזר. נשתחררה שפחה, ובא עליה אותו עבד והולידו בן – תולד משחרר. נשתחררו שניהם והולידו בן – תולד עבד משחרר. יש שמוכר את אביו לתן לאמו בתבה, ביצד? מי שיש לו עבד ושפחה, והולידו בן, שחרר שפחתו ונשארה, וכתב כל נכסיו לבנה, זה הוא שמוכר את אביו לתן לאמו בתבה.

יב. כל שעסקו עם הנשים - לא יתיחד עם הנשים. כגון הצורפין, והפריקון, והגרדיים, והרכלים, והגרע, והתימים, והספריין, והכובסין, והנוקרות, והפלן, וברסקי. רבי מאיר אומר: אין לך אמנות שעוברת מן העולם, אלא אשרי מי שרואה את הוריו באמנות מעלה. אוי לו למי שרואה את הוריו באמנות פגומה. רבי מאיר אומר: לעולם ילמד את בנו אמנות נקיה וקלה, ויבקש רחמים לפני מי שהנכסים שלו, שאין לך אמנות שאין בה עניות ועשירות, להודיעה, שאין עשר ועני מן האמנות.

יג. רבי שמעון בן אלעזר אומר: מימי לא ראיתי ארי סבל, צבי קיץ, שועל חנוני, זאב מוכר קדרות, ובתמה חיה ועוף שיש להם אמנות. והם מתפרנסין שלא בצער! והן לא נבראו אלא לשמשני! ואני לשמש את קוני. והלא דברים קל וחמר: מה אלו, שלא נבראו אלא לשמשני - הרי הן מתפרנסין שלא בצער! אני, שנבראתי לשמש את קוני - אינו דין שאתפרנס שלא בצער? אלא שהרעותי את מעשי וקפחתי את פרנסתי.

יד. רבי נהוראי אומר: מניח אני כל אפנות שבעולם ואיני מלמד את בני אלא תורה, שאוכלין שכרה בעולם הזה, והקרו קימת להם לעולם הבא, לפי שכל אפנות שבעולם אין עומדין לאדם אלא בנערותו, בזמן שפחו עליו, אבל אם בא לידי חלי או לידי זקנה או לידי מדת היסורין, אין עושה מלאכה, לסוף שמת ברעב. אבל תורה, משמרתו לאדם מפל רע בנערותו, ונותנת לו אחרית ותקוה בזקנותו, בזקנותו מהו אומר (תהלים צב, טו): "עוד ינובון בשיבה" וגו'. בנערותו מהו אומר (ישעיה מ, לא): "יקני ה' יחליפו כח יעלו אבר בנשרים" וגו'. וכן אתה מוצא באברהם אבינו, שברכו המקום בזקנותו יתר מנערותו, שנאמר (בראשית כד, א): "ואברהם זקן בא בימים ודו ברך את אברהם בכל". רבי מאיר אומר: שלא היתה לו בת. רבי אומר משם רבי יהודה אומר: שהיתה לו בת. רבי אלעזר המודעי אומר: זו אצטגנינות שהיתה בלבו של אברהם אבינו, שהכל היו באין לפניו. רבי שמעון בן יוחאי אומר: זו מרגלית טובה שהיתה תלויה בצוארו של אברהם אבינו, שכל חולה הרואה אותה מיד מתרפא, משמת אברהם אבינו נמלה המקום ותלאה בגלגל חמה. דבר אחר: שלא מרד עשו בימיו. דבר

אחר: שעשה ישמעאל תשובה בימיו. אחרים אומרים: בת היתה לאברהם אבינו ו'כבל' שמה. וברכו המקום בזקנותו יתר מנערותו, וכל כך לפה? מפני שעשה את התורה עד שלא באת, שנאמר (בראשית כו, ה): "עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמר מצוותי מקותי ותורתִי"; 'תורתִי' לא נאמר אלא 'תורתִי', מלמד שנתגלו לו טעמי תורה ודקדוקיה.

יום שלישי, כד בפליו

למדת כבר דף היומי? בפליו: יבמות עג; ירושלמי: תרומות כא

מסכת נדרים פרק ראשון

א. האמר 'מינה' - הרי זו שבועה. 'שמאלה' - הרי זו שבועה. 'בשם' - הרי זו שבועה. 'לשם' - הרי זה קרבן.

ב. 'בנדבת רשעים' - לא אמר כלום; שאין רשעים מתנדבין בנדבת פשרים. רבי יהודה אומר: נדר בפזיר, שחסידים

הראשונים היו מתאווין להביא קרבן חטאת. ולפי שאין תקדוש ברוך הוא מביא תקלה על ידם, מה היו עושים? עומדין ומתנדבין גזירות למקום. רבי שמעון בן גמליאל אומר: 'בנדבת בשרין' – לא נדר בגזיר, שחסידים הראשונים לא היו מתנדבין גזירות, אלא הרוצה להביא עולה – מתנדב, ומביא שלמים, ומביא תודה. וארבעה מיני לחמים מתנדב ומביא. אבל בגזירות לא התנדבו, מפני שהן צריכין כפרה עליהן, שנאמר (במדבר ו, יא): "וכפר עליו מאשר חטא על הנפש".

אג, האומר: 'אני נודר' – הרי זה מתר. 'כפר הייתי נודר' – הרי זה אסור. 'קרבן, אם טועמו אני' – מתר. 'לא קרבן ולא טועמו אני' – אסור.

ד. רבן שמעון בן גמליאל אומר: האומר 'במותי' – לא אומר כלום. ודאמר: 'מוהת מוהתי' – הרי אלו בניין לשבועת.

ה. וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר: שנים שהיו נודרים זה בנגד זה, אומר אחד מהן לחברו: 'כפר זה קרבן אם טועמו אני'. אומר לו חברו: 'אינו קרבן אם טועמו אתה'. 'הריני גזיר

אם אוכל כפר זו'. אָמַר לוֹ חֲבֵרוֹ: 'אֵינִי נֹזֵיר אִם תֹּאכַל' – כֵּל
שֶׁבִטְלוּ דִבְרֵיו – אָסוּר.

ו. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: הָאֹמֵר 'בִּירוּשָׁלַיִם' – לֹא אָמַר כָּלוּם, עַד
שֶׁיֵּדֵר בְּדָבָר הַקָּרֵב בִּירוּשָׁלַיִם. מוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּי יְהוּדָה,
בְּאֹמְרָ: הָא קָרְבָן, וְהָא עוֹלָה, וְהָא מִנְחָה, וְהָא חֲטָאֵת. 'תּוֹדָה
וּשְׁלָמִים שְׁאֵינִי אוֹכֵל לָךְ' – שְׁמַתָּר, שְׁלֵא נָדַר אֶלָּא בְּחַיֵּי קָרְבָן.

ז. 'ירוּשָׁלַיִם', 'לִירוּשָׁלַיִם', 'בִּירוּשָׁלַיִם'. 'הֵיכַל', 'לְהֵיכַל', 'בְּהֵיכַל'.
'מִזְבֵּחַ', 'לְמִזְבֵּחַ', 'בְּמִזְבֵּחַ'. 'אֵימָרָא', 'לְאֵימָרָא', 'בְּאֵימָרָא'.
'דִּירִים', 'לְדִירִים', 'בְּדִירִים'. 'עֲצִים', 'לְעֲצִים', 'בְּעֲצִים'. 'אִישִׁים',
'לְאִישִׁים', 'בְּאִישִׁים'. 'בְּזִיכִין', 'לְבְּזִיכִין', 'בְּבְזִיכִין'. כֵּלָן שְׁאֵכַל לָךְ
– אָסוּר. 'לֹא אוֹכֵל לָךְ' – מִתָּר. 'חֲלִין', 'תְּחִילִין', 'בְּחִילִין'. בֵּין
'שְׁאֵכַל לָךְ' בֵּין 'שְׁלֵא אוֹכֵל לָךְ' – מִתָּר. 'לֹא חֲלִין שְׁאֵכַל לָךְ' –
אָסוּר לְחִילִין. 'לֹא אֵכַל לָךְ', 'לֹא יֵאֵכַל לָךְ' – מִתָּר. 'לְקָרְבָן לֹא
אוֹכֵל לָךְ', רַבִּי טְרַפּוֹן אֹמֵר. 'הָרִי עָלַי כְּכֹר'; רַבִּי יַעֲקֹב אֹמֵר,
וְרַבִּי יְהוּדָה מִתִּיר. 'הָרִי הוּא עָלַי' – אִף עַל פִּי שְׁלֵא הִזְכִּיר
קָרְבָן – הָרִי זֶה נָדַר. 'הָרִי אֶתְּ עָלַי כְּבֶשֶׂר אֲמִי', 'כְּבֶשֶׂר אַחֻוֹתַי',
'בְּעֶרְלָה', וְכִפְלָאֵי הַפָּרִם' – מִתָּר, שְׁלֵא הִקְדִּישׁ כָּלוּם.

יה _____ שְׁעוּרִים יוֹמִיִּים לִיְמֵי שְׁבוּעַ פְּרִשַׁת מִקֵּץ תַּשְׁעָה

ח. הַנּוֹדֵר בַּתּוֹרָה – לֹא אָמַר כְּלוּם. 'בְּפֹה שְׁכַתּוֹב בָּהּ' – אָסוּר.
'אָסוּר בַּתּוֹרָה וּבְפֹה שְׁכַתּוֹב בָּהּ' – אָסוּר.

ט. אֵיזָה הוּא 'אָסוּר' הָאָמוּר בַּתּוֹרָה? הָאָמוּר: 'הָרִי עָלַי שְׁלֹא
לְאָכּוֹל בְּשָׂר', 'שְׁלֹא אֲשַׁתֶּה יַיִן', 'כִּיּוֹם שְׁמַת בּוֹ רַבּוֹ', 'כִּיּוֹם
שֶׁנִּהְרַג גְּדֻלָּה בֶּן אֲחִיקָם', 'כִּיּוֹם שְׂרָאִיתִי יְרוּשָׁלַיִם בְּחֶרֶב־נָה' –
אָסוּר.

י. הֲכֹר בְּנִדְרִים מִבְּשׁוּבוֹעוֹת, שֶׁהַנּוֹדְרִים נוֹהֲגִין בְּרִשׁוֹת וּבְמִצְוֹה,
מֵה שְׂאִין בֶּן בְּשׁוּבוֹעוֹת. הֲכֹר בְּשׁוּבוֹעוֹת מִבְּנִדְרִים, שֶׁהַשְּׁבוּעוֹת
נוֹהֲגֵת בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מִמּוֹשׁ וּבְדָבָר שְׂאִין בּוֹ מִמּוֹשׁ, מֵה שְׂאִין בֶּן
בְּנִדְרִים. בְּנִדְרִים בִּיצֵד? אָמַר: 'קוֹנָם סָפָה שְׂאִינִי עוֹשֶׂה', לְוֹלָב
שְׂאִינִי נוֹטֵל, 'תִּפְלִין שְׂאִינִי נוֹתֵן' – אָסוּר בְּנִדְרִים וּמִתָּר
בְּשׁוּבוֹעוֹת. בִּיצֵד? אָמַר: 'קוֹנָם שְׂאִינִי יֵשֵׁן, שְׂאִינִי מְדַבֵּר, שְׂאִינִי
מְחַלֵּף' – אָסוּר בְּשׁוּבוֹעוֹת וּמִתָּר בְּנִדְרִים. 'קוֹנָם פִּי מְדַבֵּר עִמּוֹד,
יָדַי עוֹשֶׂה עִמּוֹד, רַגְלֵי מְחַלְקֵת עִמּוֹד' – אָסוּר בְּנִדְרִים וְאָסוּר
בְּשׁוּבוֹעוֹת.

יא. סתם נדרים להחמיר, מה ראיתה לדור? אומר: איני יודע, אלא שראיתי חברי שהיו נודרין כך - אסור. מי שנדר ועבר על נדרו - אין נשאלין לו, עד שינהג אסור פימים שנהג בהן החר; דברי רבי מאיר. אומר רבי יוסי: בפה דברים אמורים? בזמן שנדרו לזמן מרבה, אבל בזמן שנדרו לזמן מועט - דין שלשים יום. רבי יהודה אומר: סתם תרומה ביהודה - אסורה. רבי אלעזר בן רבי צדוק אומר: סתם חרמין: בגליל - אסורין, וביהודה - מתרין.

יום רביעי, כה פסליו

למדת כפר דף היומי? בבלי: יבמות עד; ירושלמי: תרומות כב

מסכת נדרים פרק שני

א. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר: הַרוֹצֵה לְחַדִּיר אֶת חֵבְרוֹ שְׂיֹאכַל אֶצְלוֹ, וְהִלָּה נֹדֵד שְׁלֹא יֵאכַל אֶצְלוֹ, אַף עַל פִּי שְׁשֻׁנֵיהֶם נוֹדְרִין, זֶה נֶגְדַּד זֶה – הֲרֵי אֵלּוּ נְדָרֵי זְרוּזִין.

ב. נְדָרֵי הֵבְאֵי. אָמַר: 'קוֹנָם אִם לֹא נִמְנִיתִי עַל פֶּסַח שְׂאֵלִיָּה שְׁלֹו שׁוֹקֵלֶת עֶשְׂרִים לִיטְרִין', אִם לֹא שְׁתִּיתִי יַיִן שְׁלֹוּגוֹ יָפַח דִּינָר זָהָב, 'אִם לֹא רָאִיתִי נֶחֱשׁ שְׁעָבִיו בְּקוֹרֶת בֵּית הַבַּד', בְּשֵׁם שְׁנֵדְרֵי הֵבְאֵי מִתְרוֹת, בְּךָ שְׁבוּעוֹת הֵבְאֵי מִתְרוֹת.

ג. תּוֹלִין לְהַרְגִּין, לְחַרְמִין, לְמוֹכְסִין, לְתַרוּמָה וְלַכּוֹתֵי, וְלַבֵּית הַמֶּלֶךְ, וְאִין תּוֹלִין לְהֵן לְיִשְׂרָאֵל.

ד. 'הֲרֵי נְטִיעוֹת הָאֵלוֹ קָרְבָן עַד שְׁיִקְצְצוּ, 'טְלִית זֹו קָרְבָן עַד שְׁתִּשְׂרַף, 'פָּרָה זֹו קָרְבָן עַד שְׁתִּשְׁחַט' – בִּיּוֹן שְׁנִקְצְצוּ, וְכִיּוֹן שְׁנִשְׂרַפָּה, וְכִיּוֹן שְׁנִשְׁחַטָּה – יוֹצֵא לְחֵלִין.

ה. הַנּוֹדֵר מִיִּשְׂרָאֵל – אָסוּר בְּגֵרִים. מִן הַגֵּרִים – מִתֵּר בְּיִשְׂרָאֵל. הַנּוֹדֵר מִיִּשְׂרָאֵל – אָסוּר בְּכַהֲנִים וּבְלוֹיִם. מִכַּהֲנִים וְלוֹיִם – מִתֵּר בְּיִשְׂרָאֵל. הַנּוֹדֵר מִן הַכַּהֲנִים – מִתֵּר בְּלוֹיִם. מִן הַלוֹיִם – מִתֵּר בְּכַהֲנִים. מֵאוֹכְלֵי תְשׁוּם; רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר אַף בְּכוֹתִים,

שישראל נהנין לו. לוקח ביתר ומוכר בפחות, רבי יוסי אומר:
אין שומעין לו.

ו. אינו אומר (שופטים יד, ג): "כי אתה הולך לקחת אשה
מפלשתים", עובדי בוכבים מגלי עריות שופכי דמים לא נאמר,
אלא הערלים. וכן מצינו שלא נתחתם גזר דין של עובדי
בוכבים אלא הערלים, שנאמר (יהזקאל לב, כה): "כלם ערלים"
וגו'. רבי אומר: גדולה מילה, שכל מצוות שעשה אברהם
אבינו, לא נקרא שלם, עד שפול, שנאמר (פראשית יו, א):
"התהלך לפני והיה תמים". דבר אחר: גדולה מילה, שאלמלא
היא, לא נתקומו שמים וארץ, שנאמר (ירמיה לג, כה): "אם לא
בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתיו".

ז. אין בין המוּדָר הנָאָה מחברו סתם למוּדָר הימנו מאכל אלָא
דריסת הרגל, וכלים שאין עושין בהן אכל נפש. המוּדָר הנָאָה
מחברו ומת – מביא לו ארון ותכריכין, חלילין ומקוננות, שאין
הנָאָה למתים. מעדות – עדות ממון ועדות נפשות. חולָה –
נכנס לבקרו. הָיָה לו חולָה – אינו נכנס ומבקר, ושואל
בשלומו. הָיָה בהן – זורק עליו דם הפאתו ודם אשמו מפני

דְּרָכֵי שְׁלוֹם, וְרוֹחֵץ עִמּוֹ בַּמְרִחֵץ, וְיִשֵּׁן עִמּוֹ בַּמָּטָה. רַבֵּי יְהוּדָה אָמַר: עַל הַקְּטָנָה בִּימּוֹת הַחֲמֹה וְעַל הַגְּדוּלָּה בִּימּוֹת הַגְּשָׁמִים, רוֹחֵץ עִמּוֹ בְּאִמְבָּטֵי גְדוּלָּה וּמְזִיעַ עִמּוֹ בַּמְרִחֵץ קְטָנָה.

ח. הַמוֹדֵר הַנָּאֵה מִחֲבָרָו בְּפָנָיו שְׂבִיעִית – לֹא יוֹרֵד לְתוֹךְ שְׂדֵהוּ וְאִינוֹ אוֹכֵל מִן הַנְּטִיעוֹת. בַּשְּׂבִיעִית – יוֹרֵד לְתוֹךְ שְׂדֵהוּ וְאוֹכֵל מִן הַנְּטִיעוֹת.

ט. 'דְּבַר זֶה הִקְדַּשׁ, וְאֲכָלָהּ, בֵּין הוּא בֵּין חֲבָרוֹ – הֲרִי זֶה מְעַל, לְפִיכָף יֵשׁ לָהּ פְּדִיּוֹן. אִם אָמַר: 'הֲרִי הוּא עָלַי, וְאֲכָלָהּ – מְעַל בְּטוֹבַת הַנָּאֵתוֹ. אֲכָלָהּ אַחֵר – הֲרִי זֶה לֹא מְעַל, לְפִיכָף אֵין לָהּ פְּדִיּוֹן; דְּבָרֵי רַבֵּי מֵאִיר. רַבֵּי שְׁמַעוֹן אָמַר: זֶה לֹא מְעַל, וְהִלָּה נוֹטֵל וְאוֹכֵל. רַבֵּי יוֹסִי אָמַר: שֶׁנִּדְרָו קָדָם לְהַפְקָרוֹ.

י. בְּשֵׁם שְׁשִׁנְיָהֶם אֲסוּרִים לְדוֹר בְּחֻצָּר, כֶּף שְׁנֵינְהֶם אֲסוּרִין לְדוֹר בְּמִבּוּי. בְּשֵׁם שְׁשִׁנְיָהֶם אֲסוּרִין לְגִידֵל תְּרַנְגוּלִין, כֶּף שְׁנֵינְהֶם אֲסוּרִין לְגִידֵל בְּחֻמָּה דְקָה.

יא. הָיָה אֶחָד מֵהֶן רָאוּי לְחֲדִיר אַחֲרֵים הַנָּאֵה עַל חֵלְקוֹ – כּוֹפִין אֶת הַרְגִיל לְמִבּוֹר אֶת חֵלְקוֹ. רְחִבָּה שְׁדָרְדָּה הַרְבִּים מִפְּסָקְתָּה –

הרי הוא של עולי בבל, אין דרך הרבים מפסקתה – הרי הוא של אנשי אותה העיר.

יב. המוֹדֵר הַנָּאָה מעירו או מבני עירו, ובא אחר וישב שם שלשים יום – מתר בו. מיושבי עירו ובא אחר וישב שם שלשים יום – אסור בו. המוֹדֵר הַנָּאָה מחברו בפניו – אין נשאלין לו אלא בפניו, שלא בפניו – נשאלין לו בפניו ולא בפניו.

יום המישי, בו פסקיו

למדת כָּבֵד דף היומי? בבלי: יבמות עה; ירושלמי: תרומות כג

מסכת נדרים פרק שלישי

א. הנודר מן התבשיל – אסור בצלי, ובשלקות, ובמבשיל. ואסור באימרות רבות, מפני שתחולים אוכלין בהן פתן.

ב. הַנּוֹדֵר מִן הַיּוֹרֵד לְקַדְרָה - מִתֵּר בְּיּוֹרֵד לְאֵלֶפֶס. בְּיּוֹרֵד לְאֵלֶפֶס - אָסוּר בְּיּוֹרֵד לְקַדְרָה. מִן הַנֶּעֱשִׂין בְּקַדְרָה - מִתֵּר בְּנֶעֱשִׂין בְּאֵלֶפֶס. מִן הַנֶּעֱשִׂין בְּאֵלֶפֶס - אֵין אָסוּר לְתַנּוֹר - אֵין אָסוּר אֶלָּא מִן הַפֶּת בְּלֶבֶד. מִן הַנֶּעֱשִׂין בְּתַנּוֹר - אָסוּר בְּכָל הַנֶּעֱשִׂין בְּתַנּוֹר. הַנּוֹדֵר מִן הַקֵּים - מִתֵּר בְּגִבְיֹת. מִן הַגְּבִינָה - מִתֵּר בְּקֵים. הַנּוֹדֵר מִן הָרֶטֶב - מִתֵּר בְּקִיפָה. מִן הַקִּיפָה - מִתֵּר בְּרֶטֶב. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אָמַר 'קוֹנֵם בְּשֶׁר שְׂאֵנֵי טוֹעֵם' - אָסוּר בּוֹ בְּרֶטֶבוֹ וּבְקִיפָה. 'מִן הַשְּׂמוֹן' - מִתֵּר בְּשְׂמוֹן שְׂמֻשְׂמִין. וּמְקוֹם שְׂמֻסְתַּפְקִין בְּשְׂמוֹן שְׂמֻשְׂמִין - אָסוּר אַף בְּשְׂמוֹן שְׂמֻשְׂמִין.

ג. רַבִּי יְהוּדָה בֵּן בְּתִירָה אוֹמֵר: כָּל שְׂשֵׁם תּוֹלְדָתוֹ קְרוּיָה עָלָיו וְנִדֵּר מִמֶּנּוּ - אָסוּר בְּיוֹצֵא בּוֹ. מִן הַיּוֹצֵא הַיְמָנּוּ - אָסוּר בּוֹ. רַבִּי שְׂמַעוֹן בֵּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: אֵת שְׂדֵרְכּוֹ לְאָכּוֹל וְדָרְךְ הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ לְאָכּוֹל, וְנִדֵּר הַיְמָנּוּ - מִתֵּר בְּיוֹצֵא הַיְמָנּוּ. מִן הַיּוֹצֵא הַיְמָנּוּ - מִתֵּר בּוֹ. אֵת שְׂאֵין דְּרְכּוֹ לְאָכּוֹל, אֶבֶל דְּרְךְ הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ לְאָכּוֹל וְנִדֵּר מִמֶּנּוּ, לֹא נִתְפָּוֵן זֶה אֶלָּא בְּיוֹצֵא מִמֶּנּוּ.

ד. הנודר מן הצמר – מתר בפשתן. מן הפשתן – מתר בצמר. רבי שמעון בן אלעזר אומר: את שדרבו להתכפות, ודרך היוצא ממונו להתכפות, ונדר הימונו – אסור ביוצא ממונו. מן היוצא הימונו – אסור בו. את שדרבו להתכפות ואין דרך היוצא ממונו להתכפות, ונדר הימונו – מתר ביוצא הימונו. מן היוצא הימונו – מתר בו. את שאין דרכו להתכפות, אבל דרך היוצא ממונו להתכפות ונדר ממונו – לא נתבון זה אלא ביוצא ממונו.

ה. הנודר מן הבשר – אסור בכל מין בשר. אסור בראש וברגלים ובקרבים ובקנה בעופות, ומתר בבשר דגים וחרגבים. רבי שמעון בן גמליאל אומר: הנודר מן הבשר אסור בכל מין בשר, ומתר בראש וברגלים ובקרבים, ובקנה, ובעופות, ומתר בבשר דגים וחרגבים. וכן היה רבי שמעון בן גמליאל אומר: קרבין לאו בשר ואכליהון לאו אינש. רבי שמעון בן אלעזר אומר: קונם דג שאני טועם אסור בגדולים ומתר בקטנים, דגים שאני טועם – אסור בגדולים ואסור בקטנים.

ו. הַנּוֹדֵד מִן הַיָּרֵק בְּשָׁבִיעִית – אָסוּר בְּיָרְקוֹת שְׂדֵה. מִן הַדְּלוּעִין – אֵין אָסוּר אֲלָא דְלַעַת יְוֹנִית בְּלֶבֶד. מִן הַכְּרוּב – אָסוּר בְּאֶסְפְּרָגִים. מִן הָאֶסְפְּרָגִים – מִתֵּר בְּכְרוּב. מִן הַכְּרִישִׁין, מְקוֹם שְׁקוּרִין לְקַפְלוּטוֹת כְּרִישִׁין – אָסוּר בְּקַפְלוּטוֹת. מִן הַקַּפְלוּטוֹת – מִתֵּר בְּכְרִישִׁין. מִן הַבְּצָלִים – אָסוּר בְּכִנִּי בְּצֵלִין. וְרַבֵּי יוֹסֵי מִתֵּיר. מְכִנֵּי בְּצָלִים – מִתֵּר בְּבְצָלִים. מִן הָעֵדְשִׁים – אָסוּר בְּאֲשִׁישִׁים. וְרַבֵּי יוֹסֵי מִתֵּיר. מִן הָאֲשִׁישִׁים – מִתֵּר בְּעֵדְשִׁים. מִן הַשּׁוּם – אָסוּר בְּמִקְפָּה. וְרַבֵּי יוֹסֵי מִתֵּיר בְּמִקְפָּה. בְּמִקְפָּה – מִתֵּר בְּשׁוּם. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: קוֹנֵם גְּרִים שְׂאֵנֵי טוּעַם – מִתֵּר בְּחֵיִן וְאָסוּר בְּמִבְשָׁלִים. הֵטָה שְׂאֵנֵי טוּעַם – מִתֵּר לְכוּם וְאָסוּר לְאֵפוֹת. הֵטִין שְׂאֵנֵי טוּעַם – אָסוּר לְכוּם וְאָסוּר לְאֵפוֹת.

יוֹם שִׁישִׁי, כַּז בְּסֵלִיו

לְמַדַּת כָּכָר דֵּף הַיּוֹמִי? בְּבִלִי: יְבִמוֹת עו; יְרוּשְׁלָמִי: תְּרוּמוֹת כַּד

מִסְפַּקַת נְדָרִים פֶּרֶק רְבִיעִי

א. הנודר מפרות השנה – אסור בכל פרות השנה, ומתיר בגדיים ובמלאים, ובחלב, ובגוזלות. אם אמר: 'גדולי שנה שאני טועם' – אסור בכלן. הנודר מן הקיץ – אינו אסור אלא מן התאנה בלבד. רבי שמעון בן גמליאל אומר: ענבים בכלן תאנים. הנודר מן התאנים – אסור בקשואין ובדלועין ובמלפפונות, ומתיר בפרות האילן. הנודר מן התירוש – אסור בכל מיני מתיקה, ומתיר ביין. הנודר מן התבלין – אסור בחיין ומתיר במבשלין. אם אמר: 'תרי הן על פי ותרי הן עלי' – אסור בקח, בין חיין בין מבשלין.

ב. הנודר מן הפת – אינו אסור אלא בפת הבא מחמשת המינין בלבד. הנודר מן הדגן אסור אף בפול המצרי יבש ומתיר בלח ומתיר בארז ובחליקה ובטרגים ובטיסני. הנודר מן הקסות אסור בפנדא¹, ובפסקיאי, ובסקורטיאי, ובקמבלאי, ואנפילאי, ובמפליאי, ובמכנסים וכובע. ומתיר בשק וביריעה ובחמילה.

¹ אבנט הלול שחוגרים בו.

ג. בִּיצַד? אָמַר רַבִּי יְחֻדָּה: הַכֹּל לְפִי הַנּוֹדֵר. הִיָּה לְבוּשׁ צָמֹר וְהֵצַר², וְאָמַר: 'קוֹנָם צָמֹר עוֹלָה עָלַי' – אָסוּר לְלַבֵּשׁ וּמִתָּר לְטַעוֹן. הִיָּה טַעוֹן פְּשָׁתָן וְהֵזִיעַ, וְאָמַר: "קוֹנָם פְּשָׁתָן עוֹלָה עָלַי" – מִתָּר לְלַבֵּשׁ וְאָסוּר לְטַעוֹן.

ד. 'קוֹנָם כִּפּוּר זֶה שְׁאֲנֵי טוֹעֵם – אִם אֵלֶּךָ לְמָקוֹם פְּלוֹנֵי לְמַחֲרָ, אִם אֶכֶל – הֲרֵי הוּא לֹא יִלָּךְ. אִם הִלַּךְ – הֲרֵי הוּא בְּ"לֹא יִחַל דְּבָרוֹ", אִם נִדְרִים שְׁאֲמַרְנוּ מִתְרִין, מִזֵּינ שְׁלֹא יִהְיֶה אָדָם נוֹדֵר בְּהֵזֵן עַל מְנַת לְבַטְלָן? תִּלְמוּד לֹאֹמַר (בְּמִדְבָּר ה, ג): "לֹא יִחַל דְּבָרוֹ" – שְׁלֹא יַעֲשֶׂה דְּבָרָיו חֲלִין. דְּבָר אַחֵר: "לֹא יִחַל דְּבָרוֹ" – אֶפְלוּ חֲכָם אֵין מִפֵּר נִדְרוֹ לְעַצְמוֹ.

ה. אָמַר לוֹ: 'הַשְׂאִילֵנִי קַרְדָּמֶד!' אָמַר: 'קַרְדָּם שְׁאֲנֵי קְנוֹי קוֹנָם'³. 'נְכָסִים עָלַי אִם יֵשׁ לִי קַרְדָּם' – בְּיָדוּעַ שְׁאֵין לוֹ קַרְדָּם. הַנּוֹדֵר עַד תְּקוּיָן בְּגָלִיל וְיֵרֵד לְעַמֻּקִּים, אִם עַל פִּי שְׁהֲגִיעַ תְּקוּיָן בְּעַמֻּקִּים – אָסוּר עַד שְׁיִגִיעַ תְּקוּיָן בְּגָלִיל.

² הַגֵּר"א גָּרִים: וְהֵצַחָה – תִּינֵנו שְׁתִּיָּה לוֹ קַר; וּבְכַפְּנִים לֹא תִקְנֵנו, כִּי לֹא מוּכָן אִיךָ לְתַקְּנוּ.

³ אִם קְנִיתִי קַרְדָּם – יִהְיֶה קַרְדָּם זֶה אָסוּר עָלַי בְּקוֹנָם.

ו. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים – הַמוֹדֵר הִנָּחָה מִחֲבֵרוֹ סֵתָם עַד תִּפְסַח אָסוּר עַד שְׁחִימַת הַפֶּסַח. מִשְׁחָרֵב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אָמְרוּ: 'כָּל הַיּוֹם כֵּלּוּ אָסוּר!' זֶה הַכֶּלֶל: כָּל שְׂזֵמְנוֹ קְבוּעַ, וְאָמַר 'עַד לִפְנֵי' – רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: אָסוּר עַד שְׂיַגִּיעַ. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אָסוּר עַד שְׂיַצֵּא, עַד שְׂיִפְסְקוּ גְשָׁמִים, עַד לֵילֵי יוֹם טוֹב הִרְאִישׁוֹן שֶׁל פֶּסַח, עַד שְׂיַעֲקְרוּ סְבוֹת – אָסוּר עַד לֵילֵי יוֹם טוֹב אַחֲרוֹן שֶׁל חֹג. עַד אֲדָר הִרְאִישׁוֹן, אִם הִיְתָה שָׁנָה מְעַפְרֵת – נוֹתְנִין לוֹ עַד אֲדָר שְׁנִי (בְּסֵפֶר אַחֵר: אָסוּר עַד אֲדָר שְׁנִי).

ז. הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ: 'קוֹנָם שְׂאֵנִי נִהְנָה לְךָ אִם אֵין אַתָּה בָּא וְנוֹטֵל לְבָנִיד בּוֹר אֶחָד חֲפָיִם וְשְׁתֵּי חֲבִית שֶׁל יַיִן' וְאַרְעוּ אֲנִים אוֹ מִשְׁתָּה אוֹ גְשָׁמִים – מֵתֵר. וְאִם לֹא – לְעוֹלָם אָסוּר עַד שְׂיַפֵּר אֶת גְּדָרוֹ עַל פִּי חֲכָם; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: אִף זֶה יְכוּל לְהַפֵּר אֶת גְּדָרוֹ שְׂלֵא עַל פִּי חֲכָם, יֹאמֵר לוֹ: 'כֵּלּוּם אֲמַרְתָּ אֵלָּא מִפְּנֵי כְּבוֹדִי? זֶהוּ כְּבוֹדִי! וְכֵן הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ: 'קוֹנָם שְׂאֵי אַתָּה נִהְנָה לִי אִם אֵין אַתָּה נוֹתֵן לְבָנִי בּוֹר אֶחָד שֶׁל חֲפָיִם וְשְׁתֵּי חֲבִיּוֹת שֶׁל יַיִן'.

ח. הָיָה מְסַרְבַּ בְּחִבְרוֹ שְׂיֵאכֵל אֶצְלוֹ בְּתוֹךְ הַמְּשֻׁתָּה, וְאָמַר:
'קוֹנָם לְבֵיתְךָ שְׂאֲנֵי נִכְנָם' – בְּתוֹךְ הַמְּשֻׁתָּה אָסוּר. לְאַחַר
הַמְּשֻׁתָּה – מִתֵּר. רַבֵּי יְהוּדָה אָמְרָה: הָיָה מְסַרְבַּ בְּחִבְרוֹ בְּתוֹךְ
הַתְּרֵגֶל שְׂיֵאכֵל אֶצְלוֹ, וְאָמַר: 'קוֹנָם לְבֵיתְךָ שְׂאֲנֵי נִכְנָם', בְּתוֹךְ
הַתְּרֵגֶל – אָסוּר. לְאַחַר הַתְּרֵגֶל – מִתֵּר. הָיָה מְסַרְבַּ בְּחִבְרוֹ שְׂיֵאכֵל
אֶצְלוֹ בַּמְּשֻׁתָּה, וְאָמַר: 'קוֹנָם לְבֵיתְךָ שְׂאֲנֵי נִכְנָם' – תוֹךְ הַמְּשֻׁתָּה
אָסוּר. לְאַחַר הַמְּשֻׁתָּה – מִתֵּר. אָמַר: 'קוֹנָם לְבֵיתְךָ שְׂאֲנֵי נִכְנָם,
וְטַפַּת צוּנָן שְׂאֲנֵי טוּעֵם לֶדֶךְ' – מִתֵּר לְפָנֶיךָ וְלִרְחֵץ עִמּוֹ בְּצוּנָן,
וְאָסוּר לְאָכּוֹל וְלִשְׁתּוֹת.

שִׁבְת קֹדֶשׁ, כַּח כְּסָלִיו

לְמִדַּת כְּבוֹד דֵּף הַיּוֹמִי? בְּבִלִי: יְבָמוֹת עַד; יְרוּשָׁלַיִם: תְּרוּמוֹת כַּח

מִסְכַּת נְדָרִים פֶּרֶק חֲמִישִׁי

א. הנודר מן הבית, מן העליה, וקדם לנדרו נודע שנפלו לו בירושה, או שננתנו לו במתנה, ואמר: 'אלו הייתי יודע שכן, לא הייתי נודר' – הרי זה מתר. מעשה באחד שהדיר את אשתו שלא לעלות לירושלים, ובאת והעבירה על נדרו, ועלתה ובאת, ושאלה את רבי יוסי, אמר לו: 'אלו היית יודע שמבטלת את דבריך שלא בפניך, מדירה היית?' אמר לו: 'לא!' והתירו רבי יוסי. רבי ישמעאל בן רבי יוסי אומר: אומרים לו – 'אלו אחד היה מפניסך, היית נודר?' אם אומר: 'לאו' – הרי זה מתר. רבי יהודה בן בתירה אומר: אומרים לו – 'אלו חס היית לבזה, היית נודר?' אמר לו: 'לאו' – הרי זה מתר.

ב. רבי נתן אומר: יש נדר שמקצתו מתר ומקצתו אסור. כיצד? נדר מן הכלכלה שהיה בנות שוח בתוכה, אומר, אלו הייתי יודע שבנות שוח בתוכה, לא הייתי נודר אלא לשאר כלכלה – הטר בבנות שבע, ובשאר הכלכלה אסור. נדר מן הבצלים ואמר: 'אלו הייתי יודע שהפופרי יפה ללב, לא הייתי נודר אלא משאר בצלים' – הטר בפופרי, ושאר בצלים –

אסור. עד שְׂבֵא רַבִּי עֲקִיבָה וְלַמּוֹד: שְׁחַנְדֵּר שְׁחַתֵּר מִקְצָתוֹ –
הַתֵּר בְּלוֹ.

ג. בִּיצֵד? אָמַר: 'קוֹנָם שְׂאִינוּ נִהְנֶה לְכַלְכֵּם וְהַתֵּר אֶחָד מֵהֵן' –
הַתֵּרוּ בְּלוֹ. 'שְׂאִנִּי נִהְנֶה לָּזֶה וְלָזֶה' וְהַתֵּר הָאֲמֻצְעִי – הַיְמוֹנָה
וְלַמַּטָּה מִתֵּר הַיְמוֹנֵנוּ וְלַמַּעְלָה אִסוּר. 'קוֹנָם שְׂאִנִּי נִהְנֶה לְפִלּוֹנִי,
וְשָׂחָה בְּדֵי דְבוּר וְחֹזֵר וְאָמַר: 'לְפִלּוֹנִי' – אִסוּר בְּרֵאשׁוֹן וּמִתֵּר
בְּשֵׁנִי. בַּמָּה הוּא בְּדֵי דְבוּר? בְּדֵי שְׂאֵלַת שְׁלוֹם, הֵרֵב לְתַלְמִיד.

ד. 'קוֹנָם שְׂאִנִּי נִהְנֶה לְפִלּוֹנִי, וְעוֹד לְפִלּוֹנִי וּפְלּוֹנִי, 'קוֹנָם שְׂאִנִּי
נִהְנֶה לוֹ' – תְּרֵי אֵלוּ שְׁנֵי נְדָרִים. הַתֵּר הָרֵאשׁוֹן – הַתֵּר הַשֵּׁנִי.
לֹא הַתֵּר הָרֵאשׁוֹן – לֹא הַתֵּר הַשֵּׁנִי. קוֹנָם שְׂאִנִּי נִהְנֶה לְפִלּוֹנִי
וְלְכָל מִי שֶׁנִּשְׂאָלִין לוֹ עָלָיו – נִשְׂאָלִין לוֹ עַל הָרֵאשׁוֹן, וְחוֹזְרִין
וְנִשְׂאָלִין לוֹ עַל הַשֵּׁנִי.

ה. נִתְבָּנֵן לְדוֹר בְּעוֹלָה וְנִדָּר בְּנִזְיָר, בְּקָרְבָן וְנִדָּר בְּשָׁבוּעָה –
מִתֵּר. בְּעוֹלָה וְנִדָּר בְּקָרְבָן, בַּחֲרָם וְנִדָּר בְּנִזְיָר, בְּקָרְבָן וְנִדָּר
בְּשָׁבוּעָה – פּוֹתְחִין לוֹ פֶּתַח אֶחָד עַל בָּלָם. אִם אָמַר: 'נְדָרְתִּי

ואינו יודע באיזה משניהם נדרתי' – פותחין פתח אחד על בלן.

ו. הנזדר מן העיר – נשאל לחכם שבעיר, ואינו חושש שפא נשאל על פי עצמו. מישראל – נשאל לחכם שבישראל, ואינו חושש שפא נשאל על פי עצמו. רבי יהודה בן בתירה אומר: פותחין לו פתח לאדם בכבוד עצמו ובכבוד בניו. אומר לו רבי ישמעאל: זכיתה בה ובכלים שעליה. בשמות, מה היו אומרים לפניו בנות ישראל? "על רבי ישמעאל בכינה המלישכם שני עם עדי, גם המעלה עדי זהב על לבושכן".

יהודי יקר!

בקביעות של "במה דקות ביום" אתה יכול לזכות

ללמוד את כל ששה סדרי התוספתא!!!